

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Novam ephemeriden, cui titulus "Fejérmegyei Napló", a vobis institutum ad cat. oīcarum partim: proposita promovenda, id equidem probamus libenter (Az általalatok katolikusok törekvéseinek előmozdítására "Fejérmegyei Napló" cím alatt létesített új lapot mi örömmel helyeseljük XIII. Leó pápa Zichy Nándor grófnak, 1895. március 6-án.)

Előfizetési árak:
1 évre 12 kor., 1/2 évre 6 kor., 1/4 évre 3 kor.
Egyes szám ára 10 fill.

Felolós szerkesztő:
BILKEI FERENC.

Megjelenik: kedden, csütörtökön és szombaton este.
Szerkesztőség és kiadó-hivatal: **Szent-István-tér 1.**
Egyes számok kaphatók: a dohánytűszedéknél.

Legujabb pénzintézetünk.

Fél évvel ezelőtt indult meg zajtalanul, csaknem észrevétlenül a székesfehérvári hitelszövetkezet, mint az O. K. H. tagja, nem abból a célból, hogy egy pénzintézettel több legyen, hanem, mert alapítói hézagpótló intézményt vétek létesíteni. Alig 100 taggal kezdte működését s ma már a 300-at meghaladja tagjainak száma és ez a szám eléggé bizonyítja, hogy életképes csesemő, mely megerősödvé, megizmosodva Székesfehérvár társalmában idővel tényezőként fog szerepelni.

Célja nem tisztán pénzmanipuláción áll, nem elégszik meg betétek elfogadásával és kölcsönügyek lebonyolításával. Ha ez lett volna kizárólagos célja, szükség nem lett volna rá, hisz alig van város, mely megbízhatóbb s szolidabb pénzintézetekkel dicsekedhetné, mint éppen Székesfehérvár. Főcélja: a sokszoros közvetítő kereskedelem megkerülésével magoktól a termelőktől beszerezni a szükséges anyagokat, melyekre minden családban elkerülhetetlenül szükség van s mely árukhoz a kereskedők révén csak tetemes áremeléssel juthat a fogyasztó közönség.

Egyes ember nem léphet összeköttetésbe a termelővel, amennyit megnyerne a vámon, elvesztené a révén, mert nem fizet

ugyan a közvetítőnek, de sokszor az áru értékét fölzné a szállítási költség; de ha többen szövetkezve együtt hozzadják szükségleteiket, a szállítási költség csekély és a fogyasztó zsebében marad, mi egyébként a közvetítő zsebébe vándorolt volna.

A Székesfehérvári Hitelszövetkezet e tekintetben ugyan rövid, de annál eredményesebb multra tekinthet vissza. Csak néhány példát akarok felhozni, hogy a fogyasztó közönséget meggyőzzem, mennyire szükséges, mennyire áldáshozó városunkban ezen Hitelszövetkezet, s minő erőnek lesz ez forrása, ha városunk intelligens eleme ép úgy, mint polgárosztályi megismerve előnyeit, válllvetve, összetett erővel igyekszik ezt felvirágoztatni.

Bortermő vidék vágyunk, évente egy milliónál több karóra van szüksége szőlősgazdáinknak. Minő összeget takarítunk meg, ha a termelővel lépünk összeköttetésbe, azt a múlt tavasz megmutatta: 26-27 forintos karóról beszóltek a tavasszal, tunk beszerezni, de ezzel elértük, hogy a 27 forintos karó 23 forintért hozzáférhető lett azok számára is, kik a kereskedőtől szereztek be szükségletüket. A számítás könnyű, 4000 forint maradt a gazdaközönség zsebében, pedig ezek nagy részt tán hirt sem hallottak hitelszövetkezetünk-

ről. Általánosan tudva van, hogy a 25-ös csomókban 24, 23, sokszor csak 22 szokott szerénykedni, ami bizony az árban is 4, 8, sőt 12% különbséget jelent, mert bármennyi van a csomóban, az bizony 25-ként szerepel a forgalomban, míg Hitelszövetkezetünk csomóiban minden egyesben megfáltuk a 25-öt.

Nincs az az egyszerű, szerény család, melynek tüzelőanyagra szüksége ne lenne. Emlékezzünk vissza csak a téli szén miseriákra, még jó pénzt sem lehetett kapni, mert a kereskedőknek magoknak sem volt. Füttyölt a szél, mi pedig dunnáinkkal melengethettük csak dermedt tagjainkat. Hitelszövetkezetünk módot nyújt arra, hogy még a legszegényebb ember is beszerezhesse egész szénszükségletét s esetleg részletekben fizethesse vissza a hitelszövetkezetnek, mit az a szénre előlegezett. Tagjaink 700 méter elsőrendű bukkfát szereztek be a csakberényi uradalomtól, igaz ugyan, hogy ugyanolyan árban, mint a különbség csak abban volt, hogy az erdei métereket kaptak az ugynevezett kerti méterek helyett, ez pedig legalább is 25-30% különbséget jelent, mi nem megvetendő különbség, ha tekintetbe vesszük azt az általános szegénységet, mely oly nyomasztólág hat a nép minden rétegére.

Mikor a szájalom nem fáj.

— Egy agyilegény naplójából —
— A Fejérmegyei Napló tárcája. —
Irtá: **Zöldi Márton.**

Tavaly június havában, mint rendszeren, Velencében utaztam. Nem akarom Velencét ez alkalommal felfedezni, de az kétségtelen, hogy a Lidó mellett júniusban a tenger vize sokkal enyhébb, mint a dunai fűrdőházakban. Hogy sósabb is, ezt talán felesleges mondanom.

Fiumén keresztül utaztam s a magyar partvidéki hajó fődélzetén igen kedves ismerőst találtam: a fiatal Fröhlichné asszonyt, kinek férje déligyümölcs-nagykereskedő. Fröhlich ur hazai kucséber-körökben kitűnő renoménak örvend, felesége nemcsak szép, de igen okos, életvidám asszony. Valami sógorságtéle is van közöttünk, de az olyan messze esik, hogy a gondolat elfárad, mire odaér.

— Szintén Velencébe? kérdeztem őszinte örömmel, mikor este a hajó éttermében meg láttam.

— Igen, de csak tranzitó.

— Hogyan?

— Holnap este érkezik a férjem Triestből s együtt utazunk tovább Rómába.

— Milyen kár!

— Hja, az üzlet, mosolygott a szép asszony.

Mikor reggel hajónk a Canal-Grande előtt horgonyt vetett, nagy előzékenységgel segitettem Fröhlichné elég súlyos podgyaszát a gondolába elhelyezni. Magam is ugyanabba a gondolába

szállítottam s fogyatékos olasz tudományommal kiböngésztem a tengeri fiakkereztől, hogy már csak a Luna-szállodában lehet szobákat kapni.

Mikor odaértünk, ez is tulzásnak bizonyult. Mindössze egy szoba volt üresen.

— Sapristi! dühösködtem a stilszerűség okáért olaszul.

— Eh, mondá Fröhlichné az ő bájos mosolyával, én este ugysis tovább utazom a férjemmel.

— Igaz.

— Toálettemet az ön szobájában is rendbe hozhatom, ha ön szives lesz egy kis sétát tenni azzalatt.

— Oh, asszonyom, ez a legkevesebb, a mit önért tehetek.

Azzal felkísértem a szobám ajtajáig, kezét csókoltam és átlépkedtem a Márkus-térre a Flórián-kávéházba reggelizni.

Megittam egy olasz kávé, a mi annyit jelent, hogy kitétem magamat a tengeri betegség összes veszedelmeinek. Velencébe nem azt kellene a táblákra vélni, hogy óvakodjunk a zsebtolvajoktól, hanem: óvakodjunk a kávéivástól!

Délután négy óráig hűséges lovagja voltam a szép asszonynak s ő meg is jegyezte:

— Ön olyan gyöngéd és figyelmes, hogy az emberek nászutasoknak vélhetnek bennünket.

Ezen aztán nagyot kacagtunk s pompás étvágygyal fogyasztottuk a tengeri halakat a hotel éttermében.

Délután elbucsztam a szép asszonytól, felültem egy vaporetóra s késő estig a Lidó partjain ödögtem. Mikor éjtel a szállodába tértem, a bérsozga ijedt arccal sietett elébem. Kinosan

és németül nyögött, csak az indulatszokat mondotta olaszul.

— Signore, az asszonyág...

— Nos?

— Nincs, niente.

— Ah!

— Egy signor, bajusz... Este... Hucses...

Kézmozdulattal jelezte, hogy elrepült.

— Elutaztak?

— Si, si, nyögte kétségbeesett arccal.

Valami különös zavarral tekintett rám. Mi lette ezt az embert?

— Szegény signor, nyögte kinosan...

Signora hülsen... A bajusz... Ne hívassak rendőrt?

— Rendőrt?

— Igen.

— Minek?

— Küldjünk signora után...

— Ah, ugy?

Tisztában voltam a helyzettel: ez a banba olasz azt hiszi, hogy Fröhlichné az én feleségem s Fröhlich valami gaz csábító, ki megszóktette az én távollétemben.

— Menjünk aludni, mondtam átvéve a kulcsot.

— És a signora? kérdé izgatottan.

— Majd visszajön, ha akar.

— Igaza van, signor, az én feleségem is visszajött Triestből.

— No látja. Jóéjt!

— Buona notte, signor!

Nagy filozófus ez az olasz, gondolataim és lefeküdtem.

De másnap feltűnően tapasztaltam, hogy az

Mai lapunk 4 oldal.

Zsákszállításunknál 20% különbséget tapasztaltunk. Ennyi eredmény fél év után azt kétszem kielégítheti a legkényesebb igényeket is. A hitelszövetkezet nem üzletszerűleg foglalkozik ezen currens cikkeket hozatalával, rákattart nem tart, nyereségre nem dolgozik, csakis tagjainak közvetít, a megrendelőket az áruk megérkezéséről értesíti s ők maguk gondoskodnak a vasútról való hazaszállításról. A felsorolt esetekben nem tudta ugyan kielégíteni tagjainak összes szükségletét, de hisz eddig a kezdet nehézségével küzdött, s maga a kezdet elég szép jövővel kecsegtet.

Tagja lehet minden kifogástalan jellemű egyén, kit az igazgatóság tagjai közé felvesz, s ki legalább egy 50 koronás üzletrészt jegyez. Minél többen leszünk s minden egyes tag minél több üzletrészt jegyez, annál erősebbek leszünk, s annál biztosabban fejleszthetjük áldáshozó működésünket. A jegyzett üzletrészeket havi egy koronás részlettel fizetjük, úgy, hogy 50 hónap alatt az egész üzletrész lefizetendő. Az üzletrészekre kamat nem jár, hanem osztalék, mely, hogy a nyeresékeskedési szellemet teljesen kizárja, 5%-ot meg nem haladhatja. Jogában áll mindenkinek jegyzett üzletrészeit vagy egészen, vagy bizonyos számú hónapokra előre is lefizetni, s az naptól kezdve az osztalékra számot tarthat.

Hitelszövetkezetünk nem akar konkurrenciá lenni szépen működő pénzintézeteknek, nem akar tisztességes kereskedőknek sem hadat izenni; hanem csak mentési akciónak. Szeretnénk szolgálni mindenkit, ki szívén viseli a nép ügyét, ki erőteljes, s nem folytonos nélkülözésekkel küzdő népet óhajt maga körül látni, hogy vállvetve, közös erővel tegyék meg azt, mit megtenni egyes ember nagyon gyenge.

Dr. Lakatos Frigyes,

hitelszövetkezeti elnök.

emberek valami különös kíváncsisággal fiksziroznak. Többen ujjal mutogattak réám s a halk suttogásból kivettem, hogy azt mondják:

— Ez az ...

Különösen egy nászutan levő fiatal német asszonyka tüntetett ki mely szánalmával. Valahányszor a hotel lépcsőjén találkoztam vele, mindig utánam nézett, valamit sugott a férjének. Az ebéd alatt szembe ült velem s mikor egy alkalommal a salátás-tálat udvariasan átnyújtottam neki, olyan mély sóhajtással köszönte meg, mintha az életét mentetem volna meg.

Ha jól láttam, titokban egy könyvet is törült a szeméből.

Kezdtem restelni a dolgot. Végre is ez nagyon ferde és illetlen helyzet. En visszaélek az emberek neves szánalmával. Mit tegyek?

Másnap beállítottam a szállodás páholyába. Az udvarias olasz impertinens szánakozó arccal fogadott.

— Ön elutazik? kérdé féltéken.

— Eszemben sincs.

— Pedig azt hittem ...

— Mit hitt?

— Hogy a történet után ... Esküszöm, uram, ártatlanok vagyunk az egész dologban ... Olyan gyorsan történt.

— Ah igen, mondtam, ön is azt hiszi, hogy az az urnó az ön felesége van!

A szállodás hülyén nézett réám, azután ravasz-kas mosolyt öltött.

— Érttem signor, érttem. Legjobb, ha így beszél. Végre is a világban valami köze ...

Nagy megkönnyebbüléssel érzem volna, ha

ÚJDONSÁGOK.

Időjelzés: Meleg, eivétve csapadék, zivatarok.

VI. Katholikus Nagygyűlés.

A nagygyűlésre vándorok karja nem lesz kisebb számban képviselve, mint a budapesti gyűléseken megszoktuk. A Pécshez közel eső vidék erősen mozog és különösen a két népszövetségi gyűlés s az azokat követő eucharisztikus körmenet fényes sikere van már eddig is biztosítva. Lesznek különvontan bevonuló csoportok, közöttük az egyik nem kevesebb mint 1500 személyből áll. A kocsin jövő kocsijukkal két táborba gyűlnek. Egyik rész a kiállítási oldalán levő vásárteret, a Pécsvárad vidékről jövők pedig a pécskülvárosi vásárállomás előtt levő vásárteret fogják megszállani és kocsitáborát ünni és onnét gyalogosan zászlósan vonulnak a nagygyűlésekre: a magyarok a kiállítás északi kapujához, a németek a budai külvárosi kör helyiségéhez. A két tömeg a körmenet előtt fog találkozni a székesegyház nagyerén és melléktúráin, honnét a menet rendes sorokba fejlődik ki.

Az utazás. A vonaton és hajón utazók világs tájékoztatására megjegyeztük, hogy a MÁV-on való utazáshoz igazolvány nem kell. Az utas Pécsre kér kedvezményes retur jegyet mely már azért, mert Pécsre szól, 30 százalékkal olcsóbb a rendesnél. (Éppen úgy mint a Szent István-napi jegyek Budapestre és vissza.) Már most a retur jegy egyik fele elhasználdóik az odautazásra. A másik, a térti-jegy a visszautazásra szól, de csak akkor érvényes, ha a kiállítás pénztáránál lebetegyeztetik. Erre lesz idő és alkalom azok számára is, kik csak vasárnap maradnak Pécsen. Vasárnap

sátorából tizenöt krajcáros jeggyel lesz joga mindenkinek bemenni a kiállításba. A jegyet ott a nagygyűlés területén meg lehet venni és ott mindjárt le is bélyegzik a vasúti jegyünket.

A Déli vasuton és a dunai vagy tiszai hajókon utazóknak igazolványra van szükségük. Ezt az Országos Katholikus Szövetségtől kérjék. Az igazolvány világosan megmagyarázza minden

egy-utasnak teendőjét a kedvezményes jegyváltás körül.

Megdöbbenő szerencsétlenségről értesít bennünket a rendőrség. Ma érkezett a városi hatóságokhoz egy távirat Fiuméből, a mely azt hozza hírül, hogy Várady Károly kir. főigazgatót 7-én, tehát már a múlt szerdán este súlyos baleset érte. A „Fiume“ nevű kávéházban üldöngött este, midőn hirtelen rosszul lett. Beszállították a városi kórházba, a hol az orvosok szélhűdést konstataáltak.

A szerencsétlenül járt főigazgatót városunkban mindenütt a legmelegebb szeretet és tisztelet környezte. Finom disztinyvált modoru uri ember volt, a ki a mellett hogy hivatalában a képzelhető legnagyobb pontosságot és rendet tartotta fenn, mint ember, egyike volt a legszerelemteljebbeknek. Erdeklődött a város közügyei iránt s résztvett annak társas mozgalmáiban.

Váradai Károly 1904 szeptembere óta van városunkban. Akkor nevezte ki a miniszter Spitzkó Lajos volt főigazgató helyére. Váradai Károlyt, mint a debreceni piarista főgimnázium érdeműs igazgatóját érte a király kitüntető kinevezése. Ott, mint az új főgimnázium igazgatója az intézet szerzésével ritka érdemeket szerzett magának.

Az érettségi vizsgálatok befejezése után nagy buzgalommal fogott bele a ministeriumhoz felterjesztendő írásbeli jelentések megszerkesztésébe. Ennek végezte után 4-én boldogan indult megérdemelt szünidei pihenésére. Az üdülés szomorú betegséggé nagy hőségben szélhűdést szenvedett.

A főigazgatói hivatal szintén ma értesült a szomorú esetről. Bencze János főigazgatói tollnok a hír vétele után rögtön Budapestre utazott, hogy a kegyesrendiek-nél a szerencsétlenül járt főigazgató hozzátartozóiról tudakozódjék s azokat a szomorú esetről értesitse.

néhányat végigüthettem volna a hátán. E helyett vállat vontam s így szóltam magamban:

— Vigyen el az ördög. Ha mindenáron a rosszat akarod hinni, légy boldog vele.

Két hét múlva Trieszt felé utaztam haza. A hajó tele volt emberekkel. Az idő viharosnak ígérkezett.

— Bóránk lesz, mondotta a fedélzeten egy hatalmas termetű borkereskedő, ki egy lépést nem tágitott csöpp kis feleségétől. Minthogy nem válaszoltam, folytatta a társalgást.

— Nem fél ön a vihártól?

— Nem én, mondtam egyedülvén.

— Igaz, a történet után ...

Kíváncsian néztem réa.

— Mi történt?

— Az ön szomorú esete.

Azzal bizalmasan rámhajlott s halkán kérdezte:

— Még most sem tudja, hol van az asszony?

— Micsoda asszony?

A borkereskedő hunyorított a szemével.

— Beszélhet bátran, feleségem mindent tud.

— Ah, ő nagysága is tudja?

— Igen, rebegte a csöpp asszony, fülig elpirulva.

— Nos? zaklatolt a kellemetlen utitárs.

— Nem tudom, hol van.

— És mit szándékozik tenni?

— Még nem határoztam.

— Szegény barátom, mondotta melankolikus mosollyal, mi igen furcsán illeszkedett túlipiros arcához.

Ott hagytam s rágyújtottam egy cigarettára.

Alig tettem néhány szippantást, mikor látom hogy a fiatal német nászpar nagy sebbel-lobbal rohan felém. A férj izgatottan üdvözölt.

— Uram, legyen erős! mondotta mély, drámai akcentussal.

— Miért?

— Itt van!

— Kicsoda?

— A felesége!

— Hol?

— Ott, a hajó orrában.

— Ah!

— Azzal az emberrel.

— Ugy?

Eldobtam a cigarettámat s menni akartam, de a fiatal német asszony heorikus elhatározással elébem ugrott.

— Uram, ne bántsa szegényt, ne bántsa! könyörgött megindító melegséggel.

— De asszony ...

— Ki tudja, mennyit szenvedett ... Könyörgöm, uram! Az én kedvemért.

Nehéz volt kacagás nélkül megállani, de meg kellett a kis kétségbeesett menyecskét nyugtatnom.

— Mitől se tartson, nem csinálók botrányt.

— Igazán nem?

— Csupán az ön kedvéért nem, mondtam mosolyogva.

A borkereskedő, ki végighallgatta a társalgást, r szszalólag rázta a fejét.

— No uram, ön különös ember.

— Miért?

— Még azt kérdi: miért? Ha én a hajón a

Ujabb hireink szerint Várad főigazgató szerdán elvesztette s azóta nem is nyerte vissza eszméletét. Fehérvárról csak alig vitt magával podgyászt s úgy rendelkezett, hogy Fiuméba megy, ott néhány napot töltsön onnan értesíti majd hivatalát a továbbiakról.

— Aratóünnep. A vörös lobogó és a vörös eszmék áldatlan térfoglalása idején jól esik hallanunk az olyan meghitt, kedves aratóünnepről, mint aminő a napokban folyt a Károlyi József gróf fejérvárcsurgói birtokán. A derék aratók, hogy befejezték a munkálatokat vig kedvvel feldiszitett nemzeti színű zászlók alá gyülekeztek s a nótaszóval Kósa Miklós tisztartó udvarára sorakoztak, hol az aratók nevében Juhász József aratógazda kért istenáldást a kenyéradó uradalomra s gazdatisztjére. A derék aratógazda szavaiban fogadalmat tett, hogy a „házatlan bitangok” garázdájához sohasem fogunk csalakozni, becsület munkában, hitük és hazájuk szeretetben, apáikhoz méltóan akarnak élni és halni. A tisztartó szívélyes szavai után csapra ütött hordók mellett vig táncra perdültek az aratók.

— Löverseny. A cs. és kir. 12-ik báró Bothmer ulánus-ezred tisztai, altisztikara és legénysége augusztus 17-én délután löversenyt fog rendezni a sóstói katonai gyakorlótérén.

— Sakkverseny. Szombaton, a verseny 6. napján nagy tusa után a következő eredményt mutatja fel a verseny.

Forgács hosszas küzdelem után, melynek első részében ellenfele határozottan jobban állott, legyőzte Exnert. Barász győzött Kovács ellen, Földes Steiner ellen, Abonyi Szokoli ellen, Demeter Smogrovics ellen.

Cseh, Réti játszma döntetlenül végződött. Ma a VI. fordulón a következő felek állnak egymással szemben: Smogrovits — Exner, Szokoli — Demeter, Réti — Abonyi, Steiner — Cseh, Gajdos — Földes, Kovács — Székely, Merényi — Barász, Forgács szabad. Eddig Smogrovics legyőzte Exnert, Székely Kovácsot. A verseny folyik.

A felek állása: Abonyi, Barász, Székely 4½, Forgács 4, Exner, Smogrovics 3½, Földes, Gajdos, Réti 3, Cseh, Merényi 2½, Steiner 1½, Szokoli, Kovács Demeter 1.

Feleségem csábitójával találkozni! mondotta fogait vicsorítva.

— Ugyan mit tenne?

A hatalmas ember nagyokat fujt.

— Mit tennék? kérdé villámlo tekintettel. Hát semmi egyebet, mint hogy átnyalóbnám a derekát s beledobnám a tengerbe. Érti uram, a tengerbe.

— Igazán?

— Szavamra! erősködött dühösen.

— No jó, mondtam kis szünet után, most tudom, hogy ön mit tenne, ha felesége csábitójával találkozni a hajón, de mit tenne ön, ha nem találkoznék vele?

— Ha nem találkoznék vele? kérdezte nagyot bámulva.

— No igen. Ugyebár akkor nyugodtan lemenne vacsorázni?

— Természetesen.

— No látja, én is azt teszem. A viszontlátásig.

Féltóra mulva Fröhlichékkel szemben pompás kedvvel és étvágygal vacsoráztam. Az emberek eleinte csodálkozva néztek bennünket, de aztán mégis megértették a helyzetet. Néhányan az arcáról határozottan lerit, hogy nincs kedvére ez a polgári megoldás. Személyem teljesen elveszítette az érdekességét. Egész közönséges passzírnak vettek. De hát kit is érdekel olyan ember, a kinek a feleségét nem szoktették meg?

A borkereskedő határozottan lenézett.

— Hja, hát azért volt ön olyan hidegvérű? Mikor Triestben kiszállottunk, nem is köszönt.

— A Dunántúli Pénzüntézet Tisztviselők Egyesülete folyó évi szeptember 8-án délelőtt 10 órakor Pécsert, a kiállítás ünnepéjék, csarnokában közgyűlést tart. 1. Elnöki megnyitó. 2. Pénzüntézet politikai Magyarországon. Előadja dr. Berényi Pál ügyvéd. 3. A pénzüntézet tisztviselői jogi helyzete. Előadja dr. Hahtos Elemér ügyvéd, a Magyarországi pénzüntézet országos szövetségének titkára. 4. Indítványok. — A gyűlésen a tisztviselő kartársak, valamint a pénzüntézetek igazgatósági és felügyelő-bizottsági tagjai részvételét kérik. Lakásszükségletet a pécsi országos kiállítás elszállásolási irodájánál jelentendők be. A kiállítás I. kor. belépődíj mellett megtekinthető. A kiállításra való tekintettel a Máv. vonalra kedvezményes vasúti jegyek válthatók; a Déli vasuton utazóknak Boda József urhoz Kaposvárra intézett megkeresésre kedvezményes jegyeket küldhetnek.

— Betörés a Táviráda-utca. Páratlan raffináltsággal készült betörés történt Farkas Antal helyettes főrealiskolai igazgató Táviráda-utca 12. számú házában tegnap éjjel. A h. igazgató családja Balatonföldváron nyaral, a háztájkát senki nem őrzi, a furfangos betörő tehát elérkezettnek látta az időt arra, hogy az árván hagyott házba beasonjon s annak értékes tartalmát megvámolja. A furfangos betörő még a pénteki nap behatolhatott a házba, melynek zegé-zugát összekutatta s két napi lakmározás után utnak indult. A betörő a rendőri körök híradelme szerint a szomszéd Jambor-féle ház kerítésén, vagy a Kégl György utcáról léphetette meg a kerítést. Az udvar felől levő egyik ablaknak kivette egy üveglemezét s azon aztán zajtalanul bejutott a lakásba. Az üveglemez visszatette s minden áruló nyom nélkül háborítatlanul látott manipulációi kivitelezéshez. Állukcs segítségével felnyitott minden egyes szekrényt s ami magának valót talált, mindent magához vett. Szerencse, hogy az értékesebb holmikot, ékszereket magukkal vitték Farkasék a földőre. De így is tetemes károkat okozott a betörő. Összepakolt ezüst gyertyatartókat, alsó és felső ruhákat, értékes selyem és csipke holmikot, azonfelül 12 darab párnát.

A két napot vig mulatság között töltötte, elzárva a nagy világító. Evett-ivott, lakmározott. Feltörte még a befűtött üvegeket is. Aztán mikor már megelegette a jó mulatást, tova látott szombaton este fél 10 órakor. Az utcára nyíló ablakon osont ki. Nagyot tottyant s a szalut becsapta. A zörejt hallotta az átellenben lakó Körösi Gyulán is s gondolta ugyan, hogy kutya van a kertben, de jelentést csak másnap d. e. 9 órakor tett a rendőrségen. Mondja, hogy a betörő magas, nyulánk, sötét ruhás, munkásnak látszó alak volt, de minthogy a betörő fürgé léptekkel a vasutnak vette útját, többet nem tud róla. Kerekelt oldott ez éj leple alatt. Ha a rendőrséghez azonnal megjön a jelentés, könnyen csapdába esik az ípsze, de másnapra már tul járt az operencián. A híradásra megjelent a helyszínen a rendőrség, de már csak a pusztulást szemlélhetette. Kidobva, összehányva minden. Tépett ruhák, elhasogatott frakkok heverték uton-úfelen. Távirati uton visszahívták az igazgatót is, kik színtén csak a pusztulásról mondhattak újabb adatokat. Mintegy 1200—1800 koronányi kincsnek látták hült helyét. Most nincs más hátra mint nyomát útni a betörőnek, a kiről ki tudja hol áll meg.

— A déli vasut új tarifája. A déli vasut az osztrák vasúti minisztériummal megállapodott már új teherszállítása tarifájának fölemelt tételeiben. Mint most Bécstől jelentik, az új tarifát legközelebb publikálni fogják s az új tarifa ez évi október 1-én lép életbe. Az emelt tarifa érvénybe lépésével egyidejűleg rendezik a déli vasúti alkalmazottak fizetését is.

— Lövőgyakorlatok. A cs. és kir. közös hadsereg legénysége augusztus 27-én és szeptember 3-án Várpalotától északra Isztimér, Gánt, Mór irányban az úgynevezett Vaskapuvölgyben harcászati lövőgyakorlatot fog tartani.

— A kereskedelmi miniszter körrendeletben hívja fel a közönség figyelmét arra, hogy egy clevelandi kőolaj és ércbánya részvénytársaság hirdetésének fel ne álljon. Az említett cég ugyanis különösen Magyarországon részvényeseket

akar gyűjteni azzal a hirdetéssel, hogy cégüket a kormány anyagi és erkölcsi támogatásban részesíti. Miután ez a hír nem felel meg a valóságnak és az egész vállalat szédelelés, a közönségnek a részvényekbe befektetett pénze veszélyeztetve lenne.

— A postaház telke. A régi postaház a múlté lett. A csákokonyok működésébe jöttek s tenger por gomolygó áradata mellett jóformán teljesen lebomlották már a rozoga régi épületet. A pénzügyi palota — amin tudva van — még egy helyiséget kap a postaház helyén, amelyet a múlt évben azért nem építettek fel, mert a régi posta még utban állott. Ez az épületrés, ha a munkások akadályt nem gördítenek az építés útjába, a szerződés szerint november közepére lesz készen. Ma már megkezdették az építését.

A postaház telkét a város áruba bocsátja. A régi épület körülbelül 70 ezer korona értékét képviselt a városi aggitézet javára. A város ezt az összeget szerette volna megkapni, hogy az aggitézet terheinek egy része ne a város vállaira nehezedjék. Ezzel ellentétben áll az új kaszinó kéréme, mely négyyszögölenként 20 koronáért szeretne a telekhez hozzájutni. Ehből a tervből azonban minden valósínűség szerint semmi sem lesz. Amint mi a városatyák hangulatát ismerjük, a többség semmiesetre sem hajlandó belemenni abba, hogy az új kaszinó javára s a város megterhelésére ilyen óriási áldozatot hozzon s e szerint a kaszinó kérését el fogja a közgyűlés utasítani. Az Árpád-fürdő szintén közölt szolgáló intézmény s mégis 40 koronát — vagyis a rajta levő épület értékét — fizette érte négyyszögölenként a város.

Rendkívül érdekes azonban a Kossuth-utca képe most, a mikor a postaház tömbje lebontatván, a szem az egész terület végigtekintetheti. Lelki gyönyörűségei szemlélve a szébbnél szébb épületeket. A postaház nagyon csinos, pompás a vele szemben álló pénzügyi palota s ha a kettőnek ablakai egy színben volnának, talán senki sem szeme nem botránkozna meg ezen a kis hibán. Meg vagyunk győződve, hogy a most üressé vált telken is modern, csinos épület fog emelkedni, a mely a városnak csak díszére válik. Az Árpád-fürdő egyik nevezetességévé lett immár városunknak, a melyet büszké önelégültséggel szoktuk az idegeneknek mutogatni. Dr. Csöppentzky Mihály uri emberek előtt jelentette ki, hogy az építést hovahamar megkezdik és egy olyan modern, a kívánalmaknak teljesen megfelelő épületet emeltek az Árpád-fürdő mellé, a melyért bizonyára nem kell magát szégyenlenie a városnak, mint a mostaniét. A másik két épület az Osztrák-Magyar-Bank elegáns, impozáns épülete mellett szintén rövid idő alatt igazodik a többi után.

Hanem mit szólunk ezeknek az épületeknek a homlokvonalához. A ki megnézi, szörnyűkődve fogja látni, hogy az egész utcában, a Bank utcát is hozzávéve, nincs egyetlenegy épület, a mely a szomszédjával egy vonalban volna. Tessék a Rákóczi-utcától számított 10 házát és ház helyet összenézni s borzadva vissziük észre, hogy egy csomó modern palota építésénél elfelejtették az építés ábcéjét az egyenes vonalat. Az a tiz ház nem hetszer görbe (hogy zsidó számot vegyünk), nem is kilenceszer görbe, hanem tiszter görbe s most már csak azt az egyetlenegy merészszerűt csodálni, hogy a görbülések gyönyörűségeit az egyes épületek homlokvonalain is nem élvezhetjük legalább kétszer-háromszor. Hogy pedig a gyönyörűség egészen teljes legyen, a Petöfi-utca irányvonal, a melyet szintén teljesen szabad telken vontak meg, szintén megmagyarázhatatlan módon kiszabadult az egyenes vonalnak természetes határai közül.

A jövendő számára azonban jó lesz majd egy márványtáblát kifüggeszteni figyelmeztetéssel: *Vándor ne állj meg és ne vedd észre, hogy ezek a házak nem egyenes vonalban épültek.*

— Katonaszkövöny. Nyári János bölcskei illetőségű legény a helybéli 68-ik gyalogezrednél szolgált. Ugy látszik azonban, hogy megunt a katonaséget, mert utnak indult jobb házába. Ez ideig csak ruháját sikerült megtalálni, melyet szükségére közben a sárkereszturi út mentén húzódd árokba vetett. Most katonaruhá nélkül menekül, hogy az utja eredményesebb legyen. A csendőrség nyomában jár.

